

**UCHWAŁA NR XXIII/207/12
RADY MIEJSKIEJ W ŻELECHOWIE
z dnia 30 lipca 2012 r.**

**w sprawie: uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny
w Gminie Żelechów na lata 2012-2015.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r., Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.), art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011r., Nr 149, poz.887 z późn. zm.) **Rada Miejska w Żelechowie uchwala, co następuje:**

§ 1.

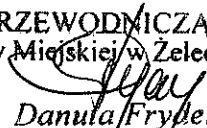
Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Żelechów na lata 2012-2015, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Żelechowa.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCA
Rady Miejskiej w Żelechowie

Danuta Frybel

Załącznik do
Uchwały Nr XXIII/207/12
Rady Miejskiej w Żelechowie
z dnia 30 lipca 2012r

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA
RODZINY W GMINIE ŻELECHÓW
NA LATA 2012-2015**

ŻELECHÓW

1. WSTĘP

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Żelechów na lata 2012-2015 jest strategicznym dokumentem opracowanym w celu realizowania przez wspólnotę samorządową konstytucyjnej zasady udzielania szczególnej pomocy rodzinie i dziecku. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych.

Obowiązujący system pomocy społecznej nałożył na gminy obowiązek zabezpieczenia podstawowych potrzeb rodzin i dzieci, zaś zadania specjalistyczne takie jak poradnictwo rodzinne oraz zapewnienie opieki i wychowania dzieci poza rodziną powierzył zarówno gminom jak i powiatom.

Podłożem nowych rozwiązań jest troska o zapewnienie każdemu dziecku stabilnego i rodzinnego środowiska wychowawczego.

Samorządy lokalne w pełni odpowiadają za tworzenie i funkcjonowanie lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną. Budowa lokalnego systemu opieki wynika stąd, że środowisko lokalne obok rodziny stanowi najważniejszy czynnik socjalizacji, nieodłączny i nieuchronny element otoczenia życia jednostki. Rodzina zaś jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, ponieważ kształtuje jego osobowość, system wartości, poglądy oraz styl życia.

Zainteresowanie sprawami rodziny wynika z wpływu na rozwój psychiczny, fizyczny i społeczny jej członków, a w szczególności dzieci. Dzięki oddziaływaniom opiekuńczym i wychowawczym rodzina przygotowuje dziecko do samodzielnego życia w społeczeństwie, które podejmuje już jako dorosły człowiek. Współczesne czasy nie są jednak łatwym okresem dla rodziny, gdyż znajduje się ona pod naporem wielu czynników i oddziaływań zewnętrznych, które wpływają na jej wielorakie przemiany. Jedne z nich wywierają pozytywny wpływ, ponieważ polepszają jej warunki życia, np. postęp techniczny, osiągnięcia medycyny. Inne powodują jej dezintegrację i dezorganizację, naruszają podstawowe normy funkcjonowania rodziny i jej członków.

Zmieniająca się sytuacja społeczno-gospodarcza spowodowała przemiany w życiu rodziny, pojawiły się zagrożenia powodujące niejednokrotnie kryzys rodziny. Nastąpił rozpad rodzin dużych, wielopokoleniowych, zintegrowanych przestrzennie i społecznie, na rzecz rodzin małych, dwupokoleniowych. Ponadto zwiększyła się liczba rodzin niepełnych, związków nieformalnych, rodzin małodzieńskich. Nastąpił wzrost liczby rozwodów oraz zwiększyła się liczba małżeństw bezdzietnych i tzw. sierot społecznych.

Przemiany społeczno-gospodarcze w ciągu ostatnich lat spowodowały również zmiany w poziomie aktywności zawodowej. Na skutek reorganizacji rynku pracy pojawiło się zjawisko bezrobocia, które dotknęło wiele rodzin, przez co stało się źródłem konfliktów, spadku dochodów i obniżenia stopy życiowej w danych rodzinach. Negatywne zjawiska wynikające z trudności rynku pracy, braku stabilizacji warunków życia i ich drastycznego pogarszania się, poświęcania

mniej ilości czasu dla rodziny z powodu konieczności ciągłego poszukiwania źródeł zarobkowania powodują wielkie zagrożenia dla rodzin i są źródłem wielu kryzysów.

Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie powyższym problemom poprzez tworzenie systemu wspomagającego rodzinę, dzieci i młodzież, w taki sposób, aby była w stanie samodzielnie zmierzyć się z własnymi problemami. Pomoc rodzinie powinna mieć na celu podtrzymanie umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych poprzez wzmocnienie zasobów tkwiących w poszczególnych członkach rodziny, poprawę jakości życia rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wspieranie rodziców w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Aby skutecznie zapobiegać dysfunkcji rodziny koniecznością jest zaangażowanie wszystkich instytucji, które wspierają rodzinę.

Główne założenia systemu pomocy społecznej:

- 1) praca z dzieckiem pozbawionym prawidłowej opieki ze strony rodziny powinna być elementem szerszego programu wspierania rodzin w środowisku lokalnym gdzie główny akcent w pracy z rodziną powinien być nałożony na profilaktykę, czyli wsparcie udzielane rodzinie naturalnej dziecka przed wystąpieniem w sytuacji kryzysowej, której konsekwencją jest zabieranie dziecka z domu,
- 2) wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji,
- 3) praca socjalna z rodzicami biologicznymi dziecka mająca na celu zwiększenie jego szans na powrót do domu rodzinnego,
- 4) umieszczenie dziecka pozbawionego całkowicie lub częściowo opieki rodziców w placówce opiekuńczo-wychowawczej może nastąpić dopiero po wyczerpaniu możliwości udzielenia pomocy rodzinie naturalnej oraz w przypadku braku możliwości zapewnienia temu dziecku opieki w szeroko rozumianej rodzinnej opiece zastępczej,
- 5) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym przy pomocy asystenta rodziny poprzez konsultacje i poradnictwo specjalistyczne, terapię i mediację oraz pomoc prawną.

Rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem stanowią 88,3% ogólnej liczby rodzin zastępczych w kraju, tylko 11,7% rodzin jest nie spokrewnionych z dziećmi. Jest to spowodowane tym, iż sądy rejonowe ustanawiając rodzinę zastępczą dla dziecka w pierwszej kolejności kierują się jego dobrem i związkiem emocjonalnym z najbliższą rodziną. Pierwszeństwo więc do sprawowania opieki zastępczej mają rodziny spokrewnione z dzieckiem, które

bardzo często jednak wymagają wsparcia i pomocy w należyтым sprawowaniu opieki, gdyż zdarza się, iż są to rodziny, które same wcześniej były niewydolne wychowawczo i nie umiały właściwie wychować swojego dziecka.

Monitorowanie zjawiska wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej przez Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żelechowie oraz inne instytucje gminne, w ramach koalicji lokalnej spowodowały konieczność wprowadzenia zmian ukierunkowanych na:

- 1) zmianę świadomości społeczeństwa,
- 2) skuteczną ochronę i wspieranie rodziny poprzez system pieczy zastępczej,
- 3) stworzenie procedur współpracy pomiędzy instytucjami ułatwiającymi pracę z rodziną,
- 4) zmianę postaw dzieci w rodzinach poprzez motywowanie ich do poddania się oddziaływaniom korekcyjno-edukacyjnym.

2. UWARUNKOWANIA PRAWNE

Realizacja polityki wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej opiera się między innymi na poniższych aktach prawnych:

- 1) Ustawa o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r. (Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.),
- 2) Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (Dz. U. Nr 149, poz. 887 z późn. zm.),
- 3) Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U z 2009r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.),
- 4) Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003 r. (Dz. U. z 2010r. Nr 234, poz. 1536 z późn. zm.),
- 5) Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 r. (Dz. U z 2008r. Nr 69, poz. 415 z późn. zm.),
- 6) Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.),
- 7) Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2012r. poz. 124),
- 8) Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (Dz. U. z 2007r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.).

Celem programu będzie stworzenie systemu wsparcia rodziny, który pozwoliłby na efektywne budowanie mechanizmów współpracy z rodziną dziecka w środowisku rodzinnym. Wprowadzenie asystentury rodzinnej jako nowej formy wsparcia rodziny przeżywającej trudności będzie z kolei odpowiedzią na

nadmierne zbiurokratyzowanie dotychczasowych form pracy z rodziną, które uniemożliwiały kompleksową i szybką pomoc.

3. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Program wspierania rodziny nastawiony jest w głównej mierze na rozwiązywanie sytuacji, gdy rodzina i dziecko pozbawione są możliwości rozwijania się w swojej naturalnej rodzinie ze szczególnym uwrażliwieniem ze strony pomocy pracownika socjalnego i asystenta rodziny.

Organizowanie i zapewnienie opieki dzieciom pozbawionym właściwej opieki rodzicielskiej jest obowiązkiem ustawowym samorządów gminnych.

Działalność osób odpowiedzialnych za wspieranie rodziny i wypełnianie jej funkcji opiekuńczo wychowawczej prowadzona będzie na trzech poziomach:

- 1) adresowana do rodzin o niskiej świadomości roli rodziny oraz konieczności wspierania jej poprzez wdrażanie działań prorodzinnych w środowiskach lokalnych,
- 2) adresowana do rodzin o słabym przygotowaniu do pełnienia ról w małżeństwie i rodzinie oraz do budowania więzi rodzinnej,
- 3) adresowana do rodzin o zbyt małej aktywności własnej mających roszczeniowe zachowania i niską aktywność zawodową.

Głównym założeniem programu jest wspieranie osób odpowiedzialnych za wspieranie rodziny przeżywającej trudności oraz upowszechnienie wiedzy o możliwości korzystania z wszelkich form placówek wsparcia, w celu godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia w rodzinie.

Zasadą nadrzędną programu jest ścisła współpraca z podmiotami świadczącymi pomoc rodzinie: MGOPS (asystent rodziny i pracownik socjalny), szkoły, sądy, policja, stowarzyszenia, poprzez tworzenie wspólnych projektów.

Asystent rodziny jest w Polsce nową formą wsparcia rodziny przeżywającej trudności. Szerokie spektrum zadań stojących przed asystentem rodziny, począwszy od określenia na wstępie warunków współpracy, poprzez właściwe udzielanie rodzinie wsparcia w różnych sytuacjach życiowych, wreszcie po monitorowanie sytuacji rodziny po zakończeniu procesu pomagania podyktowane było potrzebą wsparcia rodziny w postaci czystej pracy socjalnej, w której pomoc materialna leżałaby w kompetencji ośrodka pomocy społecznej, natomiast asystent rodziny miałby za zadanie towarzyszyć rodzinie w organizacji i wypełnianiu przez nią codziennych obowiązków.

4. CELE I REALIZATORZY PROGRAMU

Cel główny:

Stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspierania rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo wychowawczych w gminie Żelechów.

Cele szczegółowe:

- 1) Podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodziny.
- 2) Poprawa jakości życia, zapewnienie rodzinom bezpieczeństwa socjalnego.
- 3) Rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin w kryzysie.

Cel operacyjny:

Podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodziny.

Lp.	Zadania	Realizatorzy	Planowany termin realizacji
1.	Wspieranie rodzin w odzyskiwaniu lub wzmacnianiu prawidłowego funkcjonowania oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.	Ośrodek Pomocy Społecznej, Szkoły, Przedszkole, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, Parafia, Organizacje Pozarządowe.	2012 - 2015
2.	Prowadzenie działalności profilaktycznej i edukacyjnej.	Szkoły, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Pomocy Społecznej, MGOK, Stowarzyszenia, Zespół Interdyscyplinarny.	2012 - 2015
3.	Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez sport, rekreację i kulturę.	Szkoły, Klub Sportowy „Śep” MGOK, Parafia.	2012 - 2015
4.	Współpraca z podmiotami i instytucjami zajmującymi się rodziną i dzieckiem.	Ośrodek Pomocy Społecznej, Szkoły, GKRPA, Zakłady Opieki Zdrowotnej, Przedszkole, Zespół Interdyscyplinarny.	2012 - 2015

Cel operacyjny:**Poprawa jakości życia, zapewnienie rodzinom bezpieczeństwa socjalnego.**

Lp.	Zadania	Realizatorzy	Planowany termin realizacji
1.	Udzielanie pomocy finansowej rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych.	Ośrodek Pomocy Społecznej	2012 - 2015
2.	Rozbudowa systemu chroniącego rodzinę przed utratą bezpieczeństwa socjalnego, wsparcie dla rodzin z osobami długotrwale bezrobotnymi.	Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miejski, Powiatowy Urząd Pracy, Parafia, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny.	2012 - 2015
3.	Organizacja i koordynacja dożywiania dzieci i młodzieży z terenu Gminy.	Samorząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, Szkoły, Przedszkole.	2012 - 2015

Cel operacyjny:**Rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin w kryzysie.**

Lp.	Zadania	Realizatorzy	Planowany termin realizacji
1.	Budowanie lokalnej infrastruktury i zasobów dla wczesnej interwencji w odniesieniu do osób i rodzin zagrożonych uzależnieniami i przemocą.	Zespół Interdyscyplinarny, Samorząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej.	2012 - 2015
2.	Rozwijanie lokalnego systemu poradnictwa, min. psychologicznego, prawnego i socjalnego oraz doskonalenie wczesnej interwencji w sytuacjach kryzysowych.	Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (punkt konsultacyjny).	2012 - 2015
3.	Zapewnienie tymczasowego schronienia osobom i rodzinom znajdującym się sytuacji kryzysowej, w tym ofiarom przemocy.	Samorząd Gminy, Zespół Interdyscyplinarny, Ośrodek Pomocy Społecznej.	2012 - 2015
4.	Rozszerzanie oferty edukacyjnej działań profilaktycznych dla osób zagrożonych (uzależnionych i ich rodzin) oraz specjalistyczne poradnictwo.	Ośrodek Pomocy Społecznej, Szkoły, Klub Sportowy, stowarzyszenia, Klub „AA”, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	2012 - 2015

Cel strategiczny:

- 1) Budowanie systemu wsparcia, profilaktyka i edukacja rodzin w tym szczególnie dzieci i młodzieży.
- 2) Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się niesieniem pomocy rodzinom.

Cel operacyjny:

Budowanie systemu wsparcia, profilaktyka i edukacja rodzin w tym szczególnie dzieci i młodzieży.

Lp.	Zadania	Realizatorzy	Planowany termin realizacji
1.	Promocja programów profilaktycznych i psychoedukacyjnych skierowanych do rodziców, dzieci i młodzieży.	Szkoły, Zakład Opieki Zdrowotnej, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	2012 - 2015
2.	Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez propagowanie działalności klubowej i rozwój placówek wsparcia dziennego.	MGOK, Szkoły, Samorząd Gminy, Klub Sportowy.	2012 - 2015
3.	Promocja i realizacja programów profilaktycznych.	Samorząd Gminy, Szkoły, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Stowarzyszenia.	2012 - 2015
4.	Egzekwowanie zakazu dystrybucji papierosów, alkoholu i narkotyków wśród młodego pokolenia zgodnie z obowiązującymi przepisami.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,	2012 - 2015

Cel operacyjny:

Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się niesieniem pomocy rodzinom.

Lp.	Zadania	Realizatorzy	Planowany termin realizacji
1.	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników poprzez udział w szkoleniach specjalistycznych, stażach, studiach podyplomowych, itp. pomagających rodzinie	Szkoły, Zakład Opieki Zdrowotnej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny.	2012 - 2015

5. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

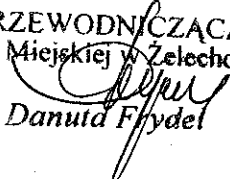
Źródłem finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny są:

- 1) Środki własne gminy:
 - a) zaplanowane na dany rok budżetowy w Miejsko - Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Żelechowie na realizację Gminnego Programu Wspierania Rodziny,
 - b) pochodzące ze zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
- 2) Dotacje z budżetu państwa.
- 3) Środki pozabudżetowe.

6. ZAKOŃCZENIE

Opieka nad dzieckiem i rodziną jest jednym z kierunków działań lokalnego systemu pomocy społecznej. Skuteczna pomoc dzieciom pozbawionym opieki oraz rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej wymaga skoordynowanego działania różnych instytucji zajmujących się rodziną i dzieckiem. Gminny Program Wspierania Rodziny wyznacza nowe kierunki działania oraz zakłada kontynuację działań uznanych za potrzebne i wartościowe. Opracowany Program pozwoli na ubieganie się o dodatkowe środki finansowe i wskaże czy kierunki podjętych działań były właściwe.

Program ma charakter otwarty i będzie systematycznie aktualizowany w miarę pojawiających się potrzeb oraz posiadanych możliwości. W lokalnym systemie działań w obszarze rozwiązywania problemów społecznych wszystkie podmioty są ważne i należy brać ich opinię pod uwagę. Tak rozumiana współpraca zapewni pełne i kompleksowe działanie na rzecz wsparcia dziecka i rodziny.

PRZEWODNICZĄCA
Rady Miejskiej w Żelechowie

Danuta Frydel